

Aktivnosti na področju ozaveščanja laične javnosti in izobraževanja strokovne javnosti ter sodelovanje z mediji

Anja Radšel, Jasna Čuk Rupnik

Uvod

Poleg strokovne vloge, vezane na bolnika in njegovo zdravstveno stanje, zdravniki vseskozi opravljamo zelo pomembno vlogo glasnika sporočil. Zanj smo bili posebej izurjeni, zato smo prepuščeni svojim komunikacijskim danostim in veščinam. Zaupanje bolnikov in njihovih svojcev ter posredno celotne družbe v našo strokovnost je dandanes namreč v veliko večji meri kot od naših dosežkov odvisno od načina, na katerega predajamo sporočila.

Posebna veščina je komunikacija s zaskrbljenimi starši bolnih otrok. Dodatno je posebna umetnost komunikacija s zaskrbljenimi starši zdravih otrok, ki jih starši zaradi svojih skrbi naredijo bolne. S slednjim se veliko srečujemo primarni pediatri v sklopu preventivnih ambulant. Pediatri zdravimo otroke. In če želimo zdraviti otroke, moramo najprej pripraviti k sodelovanju starše tako, da s pomirjujočo in vsebinsko smiselno komunikacijo pridobimo njihovo zaupanje. Zaupljivi in pomirjeni starši pomenijo sodelujočega otroka.

Predstavitev problematike

V času pandemije covid-19 se je slednje izkazalo za izjemno pomemben element pri našem vsakodnevnem delovanju, saj je strah staršev pred neznanim močno najedel in spremenil naše delo v ambulantah ter jih mnogokrat kritično preobremenil. Neposredno se je to kazalo v včasih prav nasilnih napadih, ker smo zahtevali uporabo mask ali vztrajali pri odvzemu brisa. Proti kolegici so zaradi uporabe maske pri pregledu malega bolnika sprožili celo sodni pregon. Posredno sta seveda neinformiranost in sumničavost javnosti botrovala k temu, da je Slovenija pristala v svetovnem vrhu pri razširjenosti okužb in smrti zaradi covida-19. Vse navedeno se na zelo podoben način dotika tudi t. i. strokovne javnosti, ki navsezadnje pomeni tudi naše neposredne kolegice in kolege in tudi nas same.

Čeprav na področju komunikacije z javnostjo nismo posebej izobraženi in za to področje obstajajo druge pristojne organizacije, smo se pri Sekci-

ji za primarno pediatrijo kot glasniki primarnih pediatrov ves čas trudili k širjenju kakovostnih informacij, ki bi družbo mirile in klicale k strpnosti ter nam hkrati olajšale delo v razmerah pandemije. Po vzoru kolegic iz ZD Medvode in odličnem odzivu tamkajšnjih pedagoških delavcev smo pripravili spletno izobraževanje na temo covid-19 z naslovom „Varno v šolo v času epidemije“. Povabilo k ogledu je bilo posredovano vsem slovenskim šolam in vrtcem. Posnetke si je ogledalo več kot 4500 pedagoških delavcev in drugih oseb. Pred uvedbo obveznega samotestiranja v šolah smo v pomoč otrokom pripravili kratek prikaz postopka, ki ga izvaja sedemletnik. Posnetek ima do danes na spletnem kanalu YouTube več kot 30.000 ogledov, predvajan pa je bil učencem v vseh osnovnih šolah.

V sekciji smo izkoristili vsako priložnost in se odzvali tudi na vsa novinarska povabila, ki so pripomogla k širjenju kakovostnih informacij o pandemiji. Kot posamezniki smo objavili tudi več prispevkov v splošnih občilih.

Čeprav nam ob obilici vsakodnevnega dela v ambulantah priprava izobraževalnih prispevkov za laično in strokovno javnost vzame veliko dodatnega časa in energije, ni finančno ovrednotena ter od nas pogosto terja, da stopimo iz cone udobja, je naše delovanje potrebno. V razmerah, ki jih je stakla pandemija, je tudi nujno. Samo mi sami lahko iz prve roke pristno in doživeto podamo nekatere informacije, ki zaradi izkustvenega pridiha dosežejo boljši posluš pri poslušalcih, kot bi ga sicer. Dobro je, da drug pri drugem ozaveščamo pomen in dobrobit dobre komunikacije z bolniki in s starši. Prav komunikacija se posredno odraža tudi z mnenjem javnosti o našem delovanju.

Zgodaj smo uvideli, da moramo širiti ustrezno strokovno znanje tudi na druge strokovne profile v zdravstvu, zlasti na medicinske sestre. Kot še večji izziv se je pokazala skupina samooklicanih Slovenskih zdravnikov, ki so komunikacijske kanale družbe zasedali z lažnimi, do pediatrov in šolskih zdravnikov zelo obtožujočimi sporočili. Zdravniški zbornici Slovenije smo tudi mi pripevali pobudo, da se do njihovih izjav Zbornica strokovno korektno opredeli.

Kot Sekcija za primarno pediatrijo smo v povezavi s Sekcijo za šolsko, študentsko in adolescentno medicino ter z Združenjem za pediatrijo na MIZŠ naslovili pismo za ravnatelje vrtcev in osnovnih šol ter preko njih tudi na otroke in njihove starše naslovili pisma s priporočili in strokovnimi vsebinami za razumevanje in ustrezno ravnanje za obvladovanje epidemije covid-19. Tudi ta skupna aktivnost je bila potrditelj našega poslanstva v smislu skrbi za otroke, šolarje in mladostnike v njihovem širšem okolju.

Kot dobrodošla in velika opora naših aktivnostih so se izkazali tudi nekateri javni mediji. Številna naša sporočila so prenašali v javnost korektno in ažurno. Na nekatere med nami so se obračali tudi samoiniciativno in s tem potrjevali širše strokovno poslanstvo pediatrov in šolskih zdravnikov.

Zaključek

Vsekakor večje obremenitve ambulant s še manj časa na bolnika ne prišajajo ne dobre komunikacije in ne boljše podobe zdravništva v javnosti. Pomembno je, da se zavzemamo za razmere v zdravstvu, ki bi komunikacijo s svojci in bolniki postavile med prednostne naloge kakovostne obravnave, ki vključujejo pridobitev ustreznih komunikacijskih veščin in ovrednotenje našega dela tudi s tega vidika.

dr. Anja Radšel, dr. med.

Zdravstveni dom Medvode, Medvode,
Slovenija

prim. Jasna Čuk Rupnik, dr. med.

(kontaktna oseba / *contact person*)

Zdravstveni dom Izola, Izola, Slovenija